

Поводом текста Марија Калика [„Визна хистерија и еврофанатични менталитет“](#)

Да буде јасно, ја се са већином идеја коју НСПМ пропагира не слажем. Чини ми се да често, и када аутори наведу нешто што је одиста друштвени проблем, виде разлоге у неком ужем, про-патриотском светлу, те да срж проблема бива неретко запостављена. Текст Марија Калика о визама и „еврофанатизму“, будући да се бавим проблемима имиграције и ксенофобије у Европи, ме је ипак заинтригирао нешто више, те сам решио и да напишем реакцију.

Као историчар и политиколог тзв. космополитске политичке оријентације, пратећи теорије и рад Џозефа Каренса и Чарлса Џонса, бавим се проблемом виза и миграције са дивергентних становишта и разних дисциплинарних приступа. Са историјског, примерице, могу нагласити како ретко ко зна да је пре једног столећа било могуће отпутовати од Париза до Петрограда, на коњу, без и једне једине исправе, путне или било какве друге. Срамотни концепти попут пасоша и визе су постепено увођени после Првог светског рата, да би данас били нешто што се практично подразумева. Самим тиме што је ксенофобна светска ситуација довела до тога да се пасоши и визе ни не испитују, практично је *неужно* подвргнути их поновном испитивању. Међутим, треба пазити којим смером се ту иде.

Калик добро наводи да је (без)визни проблем једна „ујудурма“ – уосталом, уколико Немачкој смета количина азиланата која се пријављује, нека побољшају критеријум провере валидности захтева за азил. Одређени број европских држава ове критеријуме поседује, те после провере која може трајати 24-48 сати, одлучује се да ли се особи уопште даје статус азиланта или не. Већи број лажних азиланата са територије (тачније: са *држављанством*) Србије би овим путем, овом *тријажом*, био одмах одбијен, и нико не би црпео 800 евра месечно на немачким државним јаслама. „Ова изјава помало звучи као поклич 'Ausländer raus!', из времена за које смо мислили да је неповратно остало иза нас,“ са правом пише Калик. Међутим, овде лежи проблем: „У сваком случају, она потврђује оно што је Немачка и званично признала - да је пројекат 'мултикултурализма', толико дуго слављен и величан, у овој земљи дефинитивно доживео крах, и да се на имигранте (нарочито) сада гледа са снажним осећајем неповерљивости, па и нетрпељивости.“ Наиме, чињеница да је једна Ангела Меркел (фигура која, по многима, укључујући и мене, блати углед Немачке) просто

Пише: Срђан М. Јовановић
недеља, 04 новембар 2012 12:24

прокламовала

да је мултикултурализам пропао апсолутно
не значи

да то јесте тако. Уосталом, најпопуларнија јавна личност у Немачкој је Месут Езил –
Турчин.

Меркелова је због ове бесмислене и лакомислене изјаве примила небројене критике, а и
кренула да губи популарност на северу Немачке. Овде је проблем управо једна инстанца
која је блиска патриотском сензибилитету, а то је да се у маниру једне „националне
синегдохе“ изједначава део са целином. Ангела Меркел, на срећу,
није

Немачка, као што ни Тадић ни Николић
нису Србија.

Зато није тачно рећи да се на имигранте гледа „са снажним осећајем неповерљивости“
уколико то немачка

јавна политика

тако покушава да презентује.

Да је проблем лако решив, примећује и Калик: „С друге стране, јасно је да се овај
проблем може лако решити смањењем новчане накнаде за азиланте, скраћењем рока
провере (у Швајцарској је нпр. 48 сати), предајом захтева за азил у амбасади Немачке у
Србији, а не у Немачкој, вишегодишњим одузимањем пасоша онима за које се испостави
да су се лажно представљали, и многим другим мерама које су већ предложене у
јавности. Све то би значајно демотивисало оне који су помислили да се користе
преваром. Али, очигледно да је много лакше и безболније одговорност за овај проблем
пребацити на Србију којој је одавно додељена улога дежурног кривца и коју блати и
бичује ко стигне, без икаквих последица.” Почетак је тачан, но крај нипошто није. Можда
јесте немачкој *влади* (не: Немачкој! Нити *Немцима*.) лакше да проследи проблем Србији,
али не зато што је Србија неком „дежурни кривац”, већ зато што тако функционише
власт: није је брига за грађане,

a

камоли

за грађане друге државе. Нема ту ничег инхерентно „немачког“ нити „антисрпског“, али
има нечег инхерентно „властодржног“.

Дакле, приметио сам да је Калик идентификовао проблеме којима се треба бавити, те
нашао и нека решења. Међутим, следећи пасус ме је одиста забринуо: „Посебно је

Пише: Срђан М. Јовановић
недеља, 04 новембар 2012 12:24

занимљиво како је на могуће увођење виза реаговала већина коментатора, фанова ЕУ, на еврољубитељским сајтовима, пре свега имамо у виду Б92. За ове углавном младе, (р)урбане, (полу)образоване грађане, помодаре и трендере из београдског „крuga двојке“ и осталих градских центара, визе су равне катаклизми.“ Лако ми је било да се пронађем у њему, јер сам млад, пратим Б92, трудим се да не будем руралан ни на који начин, а сматрам и себе образованим. Визе, за људе попут мене у Србији и сличним државама, је су

равне катаклизми. Шта би било уколико би се особи попут мене укинуле визе? Ево овако: будући да на месечном базису путујем и по конференцијама широм Европе, као и да држим предавања на неколицини универзитета у ЕУ, у случају у којем не бих имао стране држављанство, морао бих

неколико пута месечно

да се пријављујем за визе, бацам новац, трошим драгоцену време, а у већини случајева просто не бих могао ни да путујем, јер неке земље имају бесмислене имиграционе прописе, те добити визу зарад посете конференцији често није ни могуће. Имам много колега из Русије који пате због овог проблема

веома

. Калик те људе описује: „Размажени и незрели, они не гледају и не виде даље од себе и своје најуже породице, таворећи тако у властитом егоизму и себичлуку који не хају за друштвене бриге и проблеме њихових 'сународника'“. Дакле, када ја или моје колеге проведемо 15 сати у возу како би доспели до неке друге државе и одржали неколицину предавања стотинама студената, испадамо „размажени“, па и „незрели“. Волео бих да господин Калик објасни шта је ту размажено, шта незрело, а поготову шта је ту себично. Но, Калик се овде чак и

руга

људима којима би ово било проблем: „Најбољи пример те ограничене и закржљале свести је следећи коментар једне због виза побеснеле мајке: 'Ма брига ме да ли је због Косова или азиланата! Не знам, нити ме занима шта је то Косово! Занима ме једино да идем да видим своје дете које живи у иностранству'.“ Та ли је мајка „побеснела“? А каква би мајка која не може да види свога сина требало да буде? Зар није

то

управо себичлук господина Калика, када се руга мукама једне мајке? Зар није

то

егоистично, игнорисати туђе проблеме? Напомињем да користим управо и само Каликов вокабулар!

Калик, пак, убрзо потом поново пише о озбиљним, валидним проблемима у оквиру монструозног система „БусПлус“: „огромна већина опљачканих грађана гледа како да избегне Бус плус и његову контролу који су својеврсна унутрашња царина и виза“. БусПлус је један одиста срамотан систем, и Калик је са правом исти назвао „унутрашњом царином и визом“ – БусПлус контролни пунктови су управо најнемилосрднији управо на прелазима из субурбаног у урбани Београд, на „граница“ субурбаног и урбаног. Но, то не

Пише: Срђан М. Јовановић
недеља, 04 новембар 2012 12:24

значи да су сви остали Београђани *снобови* „из круга двојке“. Калик олако поистовећује Ђиласову власт са обичним народом – да ли треба уопште да напомињем колико је Ђилас *непопуларан* управо у том „кругу двојке“? „Ови зависници од безвизног режима“, наставља Калик, „чија се читава друштвена визија изгледа жалосно своди на одсуство виза, не покушавају да проникну у праве узроке проблема, па тако ни овог. Нимало се не труде да нпр. разумеју зашто се покреће питање азиланата и да ли је ситуација баш толико драматична, а Србија проблематичнија од свих.“ Но, *који*

су то зависници од безвизног режима који се „нимало не труде“ да разумеју дубља питања и проблеме? Што се мене тиче, уколико бих се ставио на место некога сличног у Србији ко би био одиста „завистан од виза“, у та дубља питања се веома добро разумем, а чине и срж мојих академских радова. Исто важи и за моје пријатеље из Србије, оне академце који су добрано „зависни“ од виза – сви се баве друштвеном проблематиком на једном професионалном нивоу. Ко су онда ти непрофесионалци о којима Калик прича? Ево, Калик наводи: „Послушајмо њихове болесне, хистеричне коментаре: 'И треба да нам укину безвизни режим. Ми као народ нисмо заслужили да слободно путујемо. Сваку тунку слободе гледамо да злоупотребимо, поред тога, сви нам се смеју, смеју се нашем незнању и примитивизму. За нас је најбоље да се врате '90-те. Ми се у затвору најбоље осећамо'; 'Требало би око Србије да се стави гвоздена завеса да ово лудило што има код нас да не изађе!', 'Нема шта заслужили смо да будемо у логору, све док се из тог логора не ослободимо сами - али стварно и заувек!'“ Уколико „изгуглате“ наведене реченице, видећете да су то ништа више него –

коментари на интернету

! Њих ли ћемо узимати као доказ за нешто? Зар није онда управо Калик тај који „не покушава да проникне у праве узроке проблема“, како је сам написао, зар није он тај који је изабрао лакши пут? Читање коментара на web страни Б92 нипошто није „дубока“, смислена анализа социјалног проблема.

„Еврофанатичне визне хистерије“ у Србији нема. Поред пар спорадичних коментара на интернету (да ли можда следећи пут *Facebook* да узмемо као валидан извор?), једино што се у јавном дискурсу може чути су *вес*

ти
о визном проблему у медијима. Нема потребе поларизовати јавност атмосфером „Србија против ЕУ“ – тога никада није било. Подела није *хоризонтална*

(националност против друге националности, држава против државе), већ *вертикална*

(владајућа класа против народа), где се у једној игри престола властодршци боре да власт сачувају, како у Немачкој, тако и у Србији. Лепо је писао познати немачки историчар Фриц Фишер – елите су те које обликују токове историје. Нема ту никаквих грађанских подела, националних подела, етничких подела, подела на основу држављанст(а)ва – то су све изговори којима се праве страх и стварају границе, што је историјски проверен рецепт за добијање и освајање власти. Подела је једна: елите

Визе, имиграција и (евро)фанатизам – реакција на текст Марија Калика

Пише: Срђан М. Јовановић
недеља, 04 новембар 2012 12:24

против свих осталих.

Др Срђан М. Јовановић, Универзитет у Болоњи, Италија